

امام زمان

کلیدواژه: امام زمان عجل‌الله‌تعالی فرجه‌الشریف.
پرسش: چگونه می‌توان یقین کرد که امام زمان - عجل‌الله‌تعالی فرجه‌الشریف - هست و روزی خواهد آمد؟ بنده تردید دارم به وجود ایشان لطفاً پاسخ قانع کننده ارائه فرمایید؟
پاسخ: دلایل عقلی و نقلی متعددی بر بودن امام و زنده بودن آن حضرت دلالت می‌کنند:

فهرست مندرجات

- ۱ - دلایل عقلی و نقلی بر وجود امام زمان
- ۱.۱ - ۱. ضرورت وجود امام زنده
- ۱.۲ - ۲. وجود امام، حجت بر زمین
- ۱.۲.۱ - سخن ابن جوزی به نقل از پیامبر
- ۱.۲.۲ - ۱.۲.۲ فرمایش امام علی
- ۱.۲.۳ - ۳. حدیث ثقلین
- ۱.۲.۴ - ۴. استناد به قرآن کریم
- ۱.۴.۱ - ۱.۴.۱ سخن امام علی در این باره
- ۱.۵ - ۵. استناد به روایات
- ۱.۶ - ۶. بشارت تولد امام توسط معصومین(ع)
- ۱.۶.۱ - ۱.۶.۱ حدیثی از امام صادق
- ۱.۶.۲ - ۱.۶.۲ دیدگاه گلبایگانی
- ۱.۷ - ۷. گواهی افرادی مبنی بر دیدن حضرت مهدی
- ۱.۷.۱ - ۱.۷.۱ گروه اول:
- ۱.۷.۲ - ۱.۷.۲ گروه دوم:
- ۱.۷.۳ - ۱.۷.۳ گروه سوم:
- ۱.۸ - ۸. اعتراف جمعی از مورخان و محدثان اهل سنت بر تولد آن حضرت
- ۱.۸.۱ - ۱.۸.۱ سخن ابن حجر در این باره
- ۲ - پانویس
- ۳ - منبع

دلایل عقلی و نقلی بر وجود امام زمان

← ۱. **ضرورت وجود امام زنده**
دین اسلام، دین خاتم است؛ بنابراین برای محفوظ ماندن آن از تحریف لازم است در هر زمان وصی که معصوم باشد و بر کتاب خدا و سنت پیامبر - صلی‌الله‌علیه‌وآله - اعلم باشد، وجود داشته باشد؛ بنابراین وجود امام حی و زنده در بین جامعه بشری لازم و ضروری است.

← ۲. **وجود امام، حجت بر زمین**
در روایات زیادی داریم که اگر زمین خالی از حجت باشد، زمین اهلش را فرومی‌برد.

← **سخن ابن جوزی به نقل از پیامبر**
سبط بن جوزی از علمای اهل سنت در تذکرة الخواص نقل می‌کند که پیامبر اسلام - صلی‌الله‌علیه‌وآله - فرمودند: «ستارگان امامان اهل آسمان‌اند، اگر ناپود شوند، اهل آسمان نیز نابود می‌شوند و اهل بیت من امامان اهل زمین‌اند، پس اگر اهل بیت من وجود نداشته باشند، اهل زمین نیز هلاک می‌گردند».^[۱]

← **فرمایش امام علی**
و حضرت علی - علیه‌السلام - فرمودند: «زمین خالی از حجت نیست؛ خواه ظاهر و آشکار و یا بپنهان و پنهان».^[۲]

← ۳. **حدیث ثقلین**
حدیث ثقلین که در این حدیث پیامبر اکرم - صلی‌الله‌علیه‌وآله - می‌فرماید: «من در میان شما دو چیز گران‌بها به‌جا می‌گذارم، کتاب خدا و عترتم اهل بیتم... این دو از هم جدا نمی‌شوند تا زمانی که در حوض بر من وارد شوند».^[۳] [۴] جمله «لن یفترقا حتی یردا علی الحوض» که در این حدیث است، بر استمرار همراهی اهل بیت با قرآن دلالت دارد، و این پیوستگی در همراهی، جز با فرض تولد یافتن حضرت مهدی - عجل‌الله‌تعالی فرجه‌الشریف - و پنهان بودن ایشان از دیدگان امکان ندارد؛ زیرا اگر حضرت در آینده تولد یابد، می‌باید در این زمان قرآن از اهل بیت جدا باشد و حال آنکه پیامبر - صلی‌الله‌علیه‌وآله - فرموده است، این دو از هم جدانشدنی هستند.

← ۴. **استناد به قرآن کریم**

در قرآن آمده است که در شب قدر ملائکه و روح بر ولی امر نازل می‌شوند: «تنزل الملائکه و الروح فیها باذن ربهم من کلّ امر» و این اقتضا می‌کند که در هر زمانی امام معصوم زنده‌ای وجود داشته باشد تا مقدرات را از عالم اعلی دریافت کند.

← سخن امام علی در این باره

حضرت علی - علیه‌السلام - فرمود: «لیله القدر در هر سال وجود دارد که تقدیرات یک سال بر والیان بعد از پیامبر - صلی‌الله‌علیه‌وآله - نازل می‌شود، سؤال شد، ولات امر چه کسانی هستند؟ فرمودند: من و یازده نفر از نسل من» [۵]

← ۵. استناد به روایات

روایاتی که تصریح دارند که جانشینان پیامبر اسلام - صلی‌الله‌علیه‌وآله - دوازده نفرند که اولین آنها حضرت علی - علیه‌السلام - و آخرین آنها حضرت مهدی - عجل‌الله‌تعالی فرجه‌الشریف - است؛ مانند حدیث لوح حضرت زهرا - سلام‌الله‌علیها - به نقل از جابر بن عبدالله انصاری. [۶]

← ۶. بشارت تولد امام توسط معصومین (ع)

قضیه تولد و غیبت حضرت مهدی - عجل‌الله‌تعالی فرجه‌الشریف - از مقدرات الهی است. آنکه هستی را آفرید و آغاز کرد، بی‌نقشه و بی‌خبر از نقطه پایان هستی نبوده است، او حکیمانه و مدبرانه هستی را آفرید و از در حکمت نیز، وارث شدن صالحان را اعلام کرد و چون رسولان الهی فرستاده شدند، همگی از متولد شدن مهدی - عجل‌الله‌تعالی فرجه‌الشریف - و غایب شدنش و در نهایت ظهور و قیام و حاکم شدن صالحان خبر دادند و آینده هستی را پیش‌بینی کردند و در این راستا بیش از هزار حدیث در دسترس می‌باشد؛ [۷] این احادیث از تولد فرزندی برای امام حسن عسکری - علیه‌السلام - خبر می‌دهند که بعد از تولدش غایب می‌شود و چون ظاهر شود، زمین را پر از قسط و عدل و داد خواهد کرد.

← حدیثی از امام صادق

مثلاً امام صادق - علیه‌السلام - فرموده‌اند: قائم - عجل‌الله‌تعالی فرجه‌الشریف - قبل از آنکه قیام کند، غیبتی خواهد داشت... او همان منتظر است. او کسی است که در ولادتش شک و تردید می‌شود. [۸]

← دیدگاه گلباگانی

علاوه بر این احادیث، طبق ۲۸۹ حدیث، حضرت مهدی از خاندان و ذریه پیامبر - صلی‌الله‌علیه‌وآله - است، ۱۴۸ حدیث نام پدرش را امام حسن عسکری - علیه‌السلام - ذکر کرده‌اند و ۲۱۴ حدیث ولادت حضرت را پیش‌بینی کرده‌اند؛ ۳۱۸ حدیث هم می‌گویند: عمرش طولانی است و... [۹] ۱۴۸ حدیث می‌گویند: امام زمان نهمین از اولاد امام حسین - علیه‌السلام - است؛ [۱۰] ۹۹ حدیث می‌گویند: او ششمین از اولاد امام صادق - علیه‌السلام - است، [۱۱] ۹۵ روایت می‌گویند: او چهارمین فرزند امام رضا - علیه‌السلام - است. [۱۲] ۹۰ روایت می‌گویند: وی سومین فرزند امام جواد - علیه‌السلام - است. [۱۳]

← ۷. گواهی افرادی مبنی بر دیدن حضرت مهدی

گرچه تولد حضرت مهدی - عجل‌الله‌تعالی فرجه‌الشریف - پنهانی بوده است و جهت جان امام، بی‌خبر گذاشتن توده مردم بوده است؛ ولی با این وصف افراد و گروه‌های خاصی امام را دیده و زیارت کرده‌اند که به برخی از آنها اشاره می‌شود: [۱۴]

← گروه اول:

حکیمه خاتون، دختر امام جواد - علیه‌السلام - و نسی م و ماریه کنیزان امام عسکری علیه‌السلام، شب تولد امام مهدی - عجل‌الله‌تعالی فرجه‌الشریف - حضور داشته‌اند و حضرت را دیده‌اند و به نکاتی درباره او اشاره کرده‌اند. [۱۵]

← گروه دوم:

چهل تن از شیعیان خدمت امام یازدهم رسیدند و تقاضای دیدن امام دوازدهم را داشتند و امام حسن عسکری - علیه‌السلام - نیز تقاضای آنها را پذیرفت و امام مهدی - عجل‌الله‌تعالی فرجه‌الشریف - را به آنان نشان داد و فرمود: این را بدانید که از این به بعد او را نخواهید دید تا زمانی طولانی بگذرد. [۱۶]

← گروه سوم:

افراد دیگری چون، ابوهارون، ابوبصیر، ابوغانم، عمر اهواری، کامل بن ابراهیم و... از جمله کسانی هستند که حضرت مهدی را دیده و زیارت کرده‌اند. [۱۷]

← ۸. اعتراف جمعی از مورخان و محدثان اهل سنت بر تولد آن حضرت

علاوه بر امامیه، بعضی از پژوهشگران، بیش از صد نفر از مورخان و محدثان اهل سنت را معرفی کرده‌اند که تولد حضرت مهدی - عجل‌الله‌تعالی فرجه‌الشریف - را در کتب خود ذکر کرده‌اند؛ [۱۸]

← سخن ابن حجر در این باره

مثلاً ابن حجر می‌نویسد: امام حسن عسکری - علیه‌السلام - غیر از ابی‌القاسم محمد الحجه فرزندی به‌جا نگذاشت و در هنگام وفات پدر بزرگوارش، او پنج سال داشت. [۱۹]

پانویس

- ↑ سبط ابن جوزی، تذکره الخواص الامه، چاپ سوم، ۱۲۸۵ هـ، ص ۱۸۲.
- ↑ نهج‌البلاغه، ترجمه دشتی، خ ۱۴۷.
- ↑ مناوی، عبدالرؤف، فیض‌القدیر، انتشارات دارالفکر، ۱۴۱۶ هـ، ج ۲، ص ۱۹.
- ↑ سنن ابن ماجه، ج ۲، ص ۲۹، باب خروج‌المهدی.
- ↑ حر عاملی، اثبایه‌الهدایه، ج ۲، ص ۲۹۸.
- ↑ کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، ج ۱، ص ۵۲۸.
- ↑ فصلنامه انتظار، شماره ۵، پاییز ۸۱، ص ۹۹، کمال‌الدین، ص ۳۲۲.
- ↑ فصلنامه انتظار، شماره ۵، پاییز ۸۱، ص ۹۹، کمال‌الدین، ص ۳۲۴، ج ۲۴.
- ↑ صافی‌گلباگانی، نوید امن و امان، دارالکتب الاسلامیه، ص ۲۰، به‌نحو اقتباس.
- ↑ صافی‌گلباگانی، لطف‌الله، منتخب‌الائثری الامام‌الثانی عشر، مؤسسه حضرت معصومه سلام‌الله‌علیها، چاپ اول، ۱۴۱۹ هـ.ق، ص ۲۶۱ - ۲۹۴.
- ↑ صافی‌گلباگانی، لطف‌الله، منتخب‌الائثری الامام‌الثانی عشر، مؤسسه حضرت معصومه سلام‌الله‌علیها، چاپ اول، ۱۴۱۹ هـ.ق، ص ۲۷۶ - ۲۷۸.
- ↑ صافی‌گلباگانی، لطف‌الله، منتخب‌الائثری الامام‌الثانی عشر، مؤسسه حضرت معصومه سلام‌الله‌علیها، چاپ اول، ۱۴۱۹ هـ.ق، ص ۲۷۹ - ۲۸۱.
- ↑ صافی‌گلباگانی، لطف‌الله، منتخب‌الائثری الامام‌الثانی عشر، مؤسسه حضرت معصومه سلام‌الله‌علیها، چاپ اول، ۱۴۱۹ هـ.ق، ص ۲۸۲ - ۲۸۳.
- ↑ صافی‌گلباگانی، لطف‌الله، منتخب‌الائثری الامام‌الثانی عشر، مؤسسه حضرت معصومه سلام‌الله‌علیها، چاپ اول، ۱۴۱۹ هـ.ق، ص ۲۸۲ - ۲۸۳.
- ↑ حائری یزدی، علی، الزام‌الناصب، بیروت، دارالتوحید، ج ۱، ص ۳۴۰.
- ↑ حائری یزدی، علی، الزام‌الناصب، بیروت، دارالتوحید، ج ۱، ص ۳۴۱.
- ↑ امینی، ابراهیم، دادگستر جهان، انتشارات شفق، چاپ ۲۵، ص ۱۰۵، به نقل از اثبات‌الهدایه، ج ۶، ص ۴۳۱.
- ↑ پیشوایی، مهدی، سیره پیشوایان، مؤسسه امام صادق علیه‌السلام، چاپ نهم، ۱۳۷۸، ص ۶۶۷.
- ↑ امینی، ابراهیم، دادگستر جهان، انتشارات شفق، چاپ ۲۵، ص ۱۰۵، به نقل از اثبات‌الهدایه، ج ۶، ص ۴۳۱.

